EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.9.2015
SWD(2015) 186 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o določitvi skupnih pravil za listinjenje in vzpostavitvi evropskega okvira za enostavno in pregledno listinjenje ter o spremembah direktiv 2009/65/ES, 2009/138/ES in 2011/61/EU ter uredb (ES) št. 2009/1060 in (EU) št. 648/2012

in

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (EU) št. 575/2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja

{COM(2015) 472 final}
{SWD(2015) 185 final}

Povzetek
Ocena učinka predloga uredbe o listinjenju
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava, ki se obravnava?
Trg listinjenja je bil pred krizo rastoč kanal financiranja za evropsko gospodarstvo. Ta trg je med krizo deloval dobro, saj je ustvaril le neznatne izgube. Po krizi pa so njegov ugled resno načele prakse in dogodki drugod po svetu, predvsem v Združenih državah Amerike. Ta slab sloves se odraža na vtisu, ki so si ga investitorji ustvarili o tveganosti listinjenja v EU, ter v njegovi regulativni obravnavi, pri kateri so bile upoštevane predvsem izgube na trgih v ZDA. Izgube v ZDA so bile večkratnik izgub pri listinjenju v EU, zato so slednje pri regulativni obravnavi v slabšem položaju. Posledica slabega slovesa in regulativne obravnave je sedanji zastoj na trgu listinjenja v EU. S tem je izgubljen kanal financiranja za gospodarstvo EU. Brez listinjenja je zmožnost bank za prodajo sredstev omejena. Posledica tega je, da morajo banke zaradi sedanje potrebe po razdolževanju pogosto krčiti bilance z zmanjševanjem dajanja kreditov. V evropskem okviru, kjer 80 % finančne posredniške dejavnosti poteka preko bank, ima to znatne posledice za gospodarsko rast. Okrevanje brez posojil se podaljšuje, kar upočasnjuje gospodarsko rast in ustvarjanje novih delovnih mest.
Kaj naj bi ta pobuda po pričakovanjih dosegla?
Splošni cilj pobude je oživiti varen trg listinjenja, ki bo izboljšal financiranje gospodarstva EU, saj bi kratkoročno zrahljala povezavo med razdolževanjem bank in zaostrovanjem kreditnih pogojev, dolgoročno pa bi ustvarila bolj uravnoteženo in stabilno strukturo financiranja gospodarstva EU. To bi konkretno dosegli tako, da bi enostavne, pregledne in standardizirane (STS) produkte listinjenja, ki lahko zagotovijo trajnosten kanal financiranja za gospodarstvo EU, ločili od težje preglednih in zapletenih. Nadalje bo potekala standardizacija postopkov in praks na trgih listinjenja ter odpravljanje regulativnih neskladnosti. Merilo za dosego teh ciljev bo razlika v ceni in izdanih količinah med produkti STS in produkti, ki niso STS.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Produkti listinjenja so del finančnih trgov EU, ki so odprti in integrirani. Listinjenje povezuje različne finančne institucije iz različnih držav članic in nečlanic EU: banke pogosto izdajajo listinjene kredite, finančne institucije, kot so zavarovalnice in investicijski skladi, pa vlagajo v take produkte in to počnejo prek evropskih meja. Poleg tega je regulativni okvir na področju listinjenja v veliki meri zasnovan na zakonodaji EU. Razlikovanje produktov STS je torej mogoče uvesti le s pobudo na ravni EU.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so bile upoštevane? Obstaja najprimernejša možnost ali ne? Zakaj?
Za uvedbo meril za STS je bila preučena vrsta možnosti: prilagoditev regulativnega okvira, da bi odražal drugačen profil tveganja produktov STS, in standardizacija ključnih elementov zakonodaje na področju listinjenja (tj. opredelitve pojmov ter zahteve glede razkritja in skrbnega pregleda). Na vsakem področju je bila preučena možnost neukrepanja, nezakonodajni in zakonodajni ukrep. Najprimernejša možnost je zakonodajni ukrep, s katerim bi se uvedla merila za STS in diferenciran regulativni okvir za produkte STS ter standardizirali ključni elementi zakonodaje na področju listinjenja (tj. opredelitve pojmov ter zahteve glede razkritja in skrbnega pregleda). S to možnostjo bi bilo treba zagotoviti diferenciranje in uvesti regulativno obravnavo, ki bi bila bolj občutljiva na tveganje kot doslej. Poleg tega bi bilo treba s to možnostjo standardizirati sedanje heterogene določbe v zakonodaji EU o opredelitvi listinjenja ter zahtevah glede razkritja in skrbnega pregleda. S vsem tem bi

bilo treba ublažiti slab sloves ter spodbuditi oživitev varnega in trajnostnega trga listinjenja.
Kdo podpira katero možnost?
Pobudo podpira velika večina deležnikov. Ne glede na kategorijo anketirancev pobudo podpira velika večina zakonodajalcev, centralnih bank, regulatorjev, nadzornikov, tržnih akterjev in skupin strokovnjakov.

C. Učinki najprimernejše možnosti
Katere so koristi najprimernejše možnosti (če obstajajo, sicer samo glavne)?
Predlagane politike bodo ustvarile nov kanal financiranja za gospodarstvo EU, ki bo manj odvisen od omejitev bančnega sektorja, zato bodo zmanjšale vpliv finančnih kriz na dajanje kreditov in s tem na gospodarsko rast in zaposlovanje. Zmanjšali se bodo socialni stroški takih kriz. Nadalje bodo te možnosti politike s tem, da bodo spodbujale širitev struktur listinjenja, pri katerih je mogoče tveganja analizirati, jih razumeti in jim določiti ceno, spodbujale trg listinjenja, ki bo omogočal boljše financiranje gospodarstva v okviru finančne stabilnosti. Nič ne kaže, da bi predlagana politika neposredno ali posredno vplivala na okoljska vprašanja.
Kakšni so stroški najprimernejše možnosti (če obstajajo, sicer samo glavni)?
Razen stroškov, ki bodo nastali udeležencem na trgu in javnim organom zaradi prilagoditve na nov regulativni okvir, ne bi smelo biti večjih socialnih in gospodarskih stroškov. Nič ne kaže, da bi predlagana politika neposredno ali posredno vplivala na okoljska vprašanja.
Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?
Izbrane možnosti politike bi morale imeti več pozitivnih učinkov na financiranje malih in srednjih podjetij (MSP). Prvič: z vključitvijo kratkoročnih listinjenj, kot so komercialni vrednostni papirji s premoženjskim kritjem (ABCP), v okvir STS bi se izboljšala njihova kapitalska obravnava, kar bi moralo spodbuditi rast tega pomembnega vira financiranja MSP. Drugič: banke bi morale s to pobudo dobiti orodje za prenos tveganja iz svojih bilanc. Posledično bi morale banke kapital, ki bi se sprostil, vse bolj izkoriščati za dajanje novih kreditov družinam in podjetjem, med katerimi je v EU večina MSP. Tretjič: pobuda bi morala z uvedbo enotnega in doslednega okvira listinjenja v EU in s spodbujanjem udeležencev na trgu k nadaljnji standardizaciji zmanjšati operativne stroške pri listinjenjih. Ker so ti stroški pri listinjenju kreditov MSP nadpovprečno visoki, bi moralo znižanje še posebej ugodno vplivati na stroške kreditov za MSP.
Ali bo prišlo do znatnih vplivov na nacionalne proračune in uprave?
Ne.
Ali bo prišlo do drugih znatnih vplivov?
Ne.
D. Spremljanje izvajanja
Kdaj bo politika pregledana?
Za prihodnjo zakonodajo bo opravljena popolna ocena (približno 4 leta po roku za izvedbo), v kateri bo med drugim ocenjeno, kako uspešna in učinkovita je bila v smislu doseganja ciljev, predstavljenih v tem poročilu, in sprejeta odločitev glede potrebnosti novih ukrepov ali sprememb.